

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

у вези с применом прописане Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира (образац ССКР)

1. Захтев који се односи на обавезу да се обезбеди податак о лицима повезаним са банком?

Прилог 3 уз ССКР у тачки 14. (која обавезује банке да обезбеде податак о повезаности) позива се на Закон о банкама који дефинише лица повезана с банком на следећи начин:

Лица повезана с банком су:

- 1) чланови банкарске групе у којој је банка;
- 2) чланови управног и извршног одбора банке, чланови одбора банке утврђених овим законом, чланови органа управљања и руковођења члана банкарске групе у којој је банка, као и чланови породице ових лица;
- 3) лица са учешћем у банци и у лицима која су чланови банкарске групе у којој је банка, као и чланови породице ових лица;
- 4) правна лица у којима лица из тач. 2) и 3) овог става имају контролно учешће.

2. Банке су обавезне да обезбеде структуру књиговодствених рачуна према земљама?

Видети одговоре на питања 20. и 21.

3. Захтев који се односи на редовно ажурирање и објављивање списка јавних предузећа, шифарника земаља као и списка правних лица која се финансирају из републичког, покрајинског или буџета локалне самоуправе?

Списак јавних предузећа и преглед сектора по шифри делатности биће објављени на интернет страници Народне банке Србије. Народна банка Србије ће обезбедити и списак директних и индиректних корисника буџета Републике Србије и буџета локалне самоуправе.

4. Прилог 3 Тачка 8. Означавањем кредита цифром 6 – репрограмирани /реструктурирани кредити, губи се информација о првобитној намени кредита код Осталих кредита група 108?

За банку то не значи да губи информацију о првобитној намени кредита, већ да Народној банци Србије доставља додатну информацију. Такође, напомињемо да се на рачунима 108 и 203 евидентирају само они кредити чија намена није обухваћена рачунима од 100 до 107 и од 200 до 202.

5. Примедба на концепт шифарника за различите рачуне (основне рачуне и рачуне исправке вредности) који се исказују на различитим позицијама у шифри?

Да би се евентуално олакшала имплементација где је то могуће, задржана је већ постојећа УССПО структура шифара до позиције 8. Сматрамо да читљивост података из ССКР-а није нарушена, јер се може обезбедити коришћењем апликативног софтвера, као што је било и у случају УССПО. Подразумева се да се мапирање извештајне шифре из ССКР-а са списком троцифрених рачуна и припадајућих додатних шифара разврставања обезбеђује софтверски.

6. Захтев да се обезбеде подаци о лицима који припадају следећим секторима:

54 – Правна лица из области друштвених делатности која се финансирају из републичког буџета;

55 – Правна лица из области друштвених делатности која се финансирају из покрајинског буџета;

56 - Правна лица из области друштвених делатности која се финансирају из буџета локалне самоуправе;

90 – Непрофитна правна лица и комитенти друштвених делатности који се не финансирају из буџета;

91 – Правна лица и комитенти друштвених делатности који се не финансирају из буџета?

Списак јавних предузећа и преглед сектора по шифри делатности биће објављени на интернет страници Народне банке Србије. Народна банка Србије обезбедиће и списак директних и индиректних корисника буџета Републике Србије и буџета локалне самоуправе.

7. Која је употребна вредност података о секторској структури, заштитити од ризика за позиције као што су потраживања од запослених, потраживања по основу претплаћених пореза, обавезе за друге порезе и доприносе?

Потраживања од запослених – подразумева се да се односи на сектор становништва, али је податак о секторској структури потребан ради лакшег мапирања. Потраживања по основу претплаћених пореза и обавеза за друге порезе и доприносе – секторском структуром би се утврдило да ли су у питању републички органи и организације, фондови социјалног осигурања или локална самоуправа.

8. Како шифрирати приходе које банке наплаћују 1 месечно по основу тзв. Пакета услуга у који су између осталог укључене услуга платног промета, е-банкинг-а, картица, и сл.? То је комбинација прихода од картица и прихода од платног промета а наплаћује се јединствени износ?

По преовлађујућем приходу ако су у питању приходи од картица и платног промета, иначе према шифри 7 – Остало. Појашњење је на крају тачке 9. Прилога 3 структура обавезних шифара.

9. Разлог увођења ССКР извештаја са предложеном структуром усаглашавања са регулативом ЕЦБ?

ЕУ окружење има детаљно прописану структуру прихода и расхода од камата и накнада (нарочито накнада, видети нпр. *FINREP* сет), као и обезвређења одређених финансијских пласмана у својим статистичким и/или пруденцијалним извештајима. *FX* структура биланса успеха је фундаментални локални захтев услед материјалности, имајући у виду значајан ниво евроизације домаћег финансијског тржишта и економије (70% биланса банака је у страниој валути или везано за страну валуту, те је у том смислу подела у билансу успеха на динаре, укључујући и валутне клаузуле, као и девизе, превазиђена). Такође, захтевана структура биланса успеха је директан инпут неопходан за тачан обрачун БДП-а и *FISIM*-а, који је до сада био процењиван услед недостатака детаљних података. Поред захтева Европске централне банке, укључени су и захтеви руководства Народне банке Србије. Такође, треба имати у виду да централне банке земаља чланица зоне евра не воде монетарну политику, већ то ради Европска централна банка, тако да им је и обим тражених података у неким областима мањи. С друге стране, нпр. централна банка Италије тражи знатно обимније извештаје него Народна банка Србије.

10. Како шифрирати променљивост уговорене каматне стопе?

Тачка 13. Прилога 3 Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира гласи:

„13. Банке су обавезне да књиговодствене податке о променљивости уговорене каматне стопе за потраживања и обавезе од дана биланса обезбеде према следећем шифарнику:

0 – С фиксном каматном стопом

1 – С променљивом каматном стопом која подлеже промени у наредних 12 месеци

2 – С променљивом каматном стопом која подлеже промени у наредном периоду који је дужи од 12 месеци и траје до 24 месеца

3 – С променљивом каматном стопом која подлеже промени у наредном периоду дужем од 24 месеца.

Код потраживања и обавеза с фиксном каматном стопом, уговорена каматна стопа не подлеже промени током целог периода трајања посла. Овом шифром обухваћена су и бескаматна потраживања и обавезе, код којих је каматна стопа 0% у целом периоду трајања посла.

Код потраживања и обавеза с променљивом каматном стопом, уговорена каматна стопа у току трајања посла подлеже промени на основу уговорених услова, укључујући и периодично усклађивање.“

Пример 1: Кредит са уговореном фиксном каматном стопом (шифра 0) – Радна свеска с примерима, Пример 1

Током целог периода отплате кредита наведеног у примеру уговорена каматна стопа не подлеже промени, па ће се кредит евидентирати под шифром 0 – С фиксном каматном стопом.

Пример 2: Кредит са уговореном променљивом каматном стопом која подлеже промени у року краћем од 12 месеци – шифра 1 (референтна каматна стопа) – Радна свеска с примерима, Пример 2

Имајући у виду да се референтна каматна стопа утврђује на месечном нивоу, сваки кредит са уговореном каматном стопом која је везана за референтну каматну стопу Народне банке Србије (или било коју другу референтну каматну стопу која се изнова утврђује у року краћем од 12 месеци, нпр. *BELIBOR*, *LIBOR*, *EURIBOR*, индекс потрошачких цена итд.) током целог периода отплате биће евидентиран под шифром 1 – С променљивом каматном стопом која подлеже промени у наредних 12 месеци.

Пример 3: Кредит са уговореном променљивом каматном стопом (примена шифара 1, 2 и 3) – Радна свеска с примерима, Пример 3

Без обзира на то што уговорена променљива каматна стопа у одређеном периоду отплате може бити и фиксна, књиговодствени подаци о њеној променљивости се евидентирају у зависности од дужине преосталог периода до њеног поновног утврђивања под шифрама 1, 2 или 3.

11. Како шифрирати рачуне потраживања и обавеза за камату и накнаду и према рачности?

У Прилогу 2 и 3 Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира дефинисан је шифарник и за групе рачуне 02, 08, 42 и 52 који се односи на потраживања за обрачунату камату, накнаду и провизију, као и обавезе по основу камате, накнаде и провизије. Уговорена и преостала рачност потраживања и обавеза за обрачунату камату банке исказују према рачности пласмана или депозита по основу којих је та камата обрачуната. За потребе статистичког извештавања, камата представља саставни део финансијског инструмента на који се односи, тако да уговорена и преостала рачност камате мора бити једнака уговореној и преосталој рачности главнице.

Потраживања и обавезе по основу накнада и провизија не прате рачност пласмана или депозита по основу којих су настале.

12. Како шифрирати књиговодствене рачуне расхода и прихода до априла 2015. године?

У тачки 17. Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира наведено је да за рачуне расхода камата и накнада (групе рачуна 60 и 61) и прихода од камата и накнада (групе рачуна 70 и 71) треба приказати секторску структуру по основној једноцифреној секторској подели. Наведени рачуни неће се исказивати на осам, већ на петнаест цифара, а њихове вредности од осме до петнаесте цифре биће означене са X.

Такође видети одговор на питање број 23.

13. Прилогом 2 Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури из Контног оквира је дефинисано да конта биланса успеха треба приказати према уговореној заштити од ризика, односно валутној структури (почев од 30.4.2015). Да ли вредности уговорене заштите од ризика, односно валутне структуре, морају бити идентичне вредностима уговорене заштите од ризика, односно валутне структуре, троцифреног рачуна на који се рачуни прихода и расхода односе (односно троцифреног рачуна на тринаестој, четрнаестој и петнаестој цифри рачуна биланса успеха), с обзиром да се књижења на рачунима биланса успеха евидентирају у динарима? Нпр. одобрен кредит је у страниј валути и обрачун редовне камате је у страниј валути, док је обрачун затезне камате у динарима, да ли се вредност уговорене заштите од ризика/валутне структуре прихода од затезне камате додељује сходно основном конту кредита у страниј валути или сходно самом потраживању од затезне камате који је у динарима без уговорене валутне заштите?

У складу с тачком 6. Одлуке, банка код одређених рачуна прихода и расхода додељује шифре за секторску структуру, уговорену заштиту од ризика и валутну структуру, у складу са секторском структуром, уговореном заштитом од ризика и валутном структуром пласмана, потраживања и обавеза на основу којих су ти приходи и расходи остварени, односно на основу троцифреног рачуна. Ово се односи и на приходе од затезне камате. Везивање структуре је само код рачуна прихода и расхода од затезне камате и не односи се на потраживања од затезне камате.

14. Коју вредност из шифарника о врстама примљених средстава обезбеђења доделити земљишту које је банка прихватила као средство обезбеђења?

У складу с тачком 12. Прилога 3 (Структура обавезних шифара), банке су обавезне да обезбеде податке о следећим врстама примљених средстава обезбеђења:

- стамбене непокретности,
- пословне непокретности,
- готовински депозити,
- гаранције,
- јемства,
- заложно право,
- хартије од вредности, и
- остало.

Ако је земљиште с грађевинском дозволом за изградњу куће, онда ће банка доделити шифру 1 – Обезбеђено стамбеним непокретностима. У случају да се ради о пољопривредном земљишту или земљишту с дозволом за изградњу пословног објекта, додељује се шифра 2 – Обезбеђено пословним непокретностима.

15. Која средства обезбеђења су обухваћена шифром 8 - Друга средства обезбеђења из шифарника о врстама примљених средстава обезбеђења?

Банка додељује шифру 8 – Обезбеђено другим средствима обезбеђења (материјалним и нематеријалним) у свим осталим случајевима који нису конкретно наведени у тачки 12. (нпр. осигурање).

16. У складу са шифарником за врсте примљених средстава обезбеђења Прилог 3, тачка 12, а имајући у виду врсте средстава обезбеђења које су дефинисане Одлуком о адекватности капитала банке, схватање Банке је да је као примљена материјална средства обезбеђења која се приказују на књиговодственој групи рачуна 933 потребно исказати:

- **1-Стамбене непокретности**
- **2-Пословне непокретности**
- **6-Заложно право**
- **7-Хартије од вредности.**

Молимо вас за потврду нашег става. Уколико став није исправан, молимо за појашњење.

У складу с тачком 6. Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира, банка је обавезна да код рачуна 933 (друга ванбилансна актива) шифром 0 – Примљена материјална средства обезбеђења – искаже стамбене непокретности, пословне непокретности и заложно право над покретном имовином (опрема, роба, домаће животиње...). Када се ради о хартијама од вредности које су примљене као средство обезбеђења, контним оквиром је предвиђен рачун 932 – хартије од вредности примљене у залог.

17. Уколико заложно право делимо на залогу на покретној имовини (опрема, машине, залога на роби (floating pledge)) и залогу на потраживањима да ли оба типа треба третирати као материјално средство обезбеђења и исказивати на групи рачуна 933?

Видети претходни одговор.

18. У складу са шифарником за врсте примљених средстава обезбеђења, тачка 12 Прилога 3 („Банка је обавезна да у случају више различитих средстава обезбеђења по једном пласману или потраживању, прикаже податке о тим средствима једном шифром, опредељујући шифру у складу са прописаним редоследом шифара.“), уколико је потраживање обезбеђено истовремено стамбеном непокретношћу и гарантним депозитом, при чему стамбена непокретност покрива 30% потраживања, а гарантни депозит 70% потраживања, да ли се и тада треба определити за шифру у складу са прописаним редоследом шифара (у овом случају 1 - Обезбеђено стамбеним непокретностима) не узимајући у обзир вредност појединачних средстава обезбеђења?

Народна банка Србије ће, у оквиру измена које се планирају (а првенствено се односе на техничке грешке), изменити тачку 12. у смислу увођења додатних критеријума за доделу шифре, а то је прво степен покривености потраживања а затим вредност

средства обезбеђења и на крају редослед. У наведеном примеру то би значило да се потраживању додељује шифра 3 – Обезбеђено готовинским депозитом ако је исти степен покривености. Видети одговор на питање број 40.

19. Да ли у оквиру структуре ССКР шифре за конта прихода и расхода треба на тринаестој, четрнаестој и петнаестој цифри навести троцифрени рачун Кредита датих у динарима (нпр. 102), или групе конта потраживања за камату (нпр. 020)?

У складу с тачком 6. Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира, банка код одређених рачуна прихода и расхода на тринаестој, четрнаестој и петнаестој цифри приказује податак о троцифреним рачунима пласмана, потраживања и обавеза, на основу којих су ти приходи и расходи остварени. У конкретном случају то ће бити 102 – потрошачки кредит (по коме банка остварује конкретан приход од камате).

20. Да ли за земљу порекла код правних лица можемо да узимамо земљу у којој је регистровано седиште фирме, а код физичких лица земљу у којој је физичко лице резидент?

Видети одговор на питање 21.

21. Ако су средства добијена од страног представништва, нпр. седиште фирме је у Америци, а представништво у Србији, да ли као земљу порекла приказујемо Србију, јер се клијент од ког смо добили средства у бази података у банци води на Србију?

Представништва страних фирми нису регистрована правна лица код нас (ни представништва страних банака по Закону о банкама ни представништва страних привредних друштава по Закону о привредним друштвима). Поред тога, представништво страног правног лица није резидент према Закону о девизном пословању, и нема свој рачун већ послују преко рачуна свог оснивача. Из тога произилази да је земља порекла земља седишта фирме.

Када су у питању супсидијари и огранци страног правног лица, они се уписују у регистар правних лица и имају рачун, и зато се за земљу порекла дефинише Србија.

Земља порекла за физичка лица одређује се по резидентности, као земља у којој је физичко лице резидент.

22. Да ли подаци које ћемо достављати у ССКР-у треба да су усклађени са подацима које достављамо у извештају о каматним стопама на кредите и депозите? Ако треба да буду усклађени, овом приликом скрећемо пажњу на податак који није усаглашен:

Секторска структура Фонда за развој РС – у извештају за каматне стопе према важећем упутству је Друга финансијска организација (извор http://www.nbs.rs/export/sites/default/internet/latinica/20/statistika/klasifikacija_sektor_aESA_95.pdf);

док је са ССКР Републички орган и организација (извор http://www.nbs.rs/export/sites/default/internet/latinica/20/statistika/pregled_sektora_sifre_del.pdf).

У свим извештајима треба испоштовати дати преглед сектора по шифри делатности.

23. Занима нас да ли је могуће да се нова konta прихода и расхода користе од 01.01.2015. или морају све банке да чекају до 30.04.2015. са променом conta прихода и расхода ?

Народна банка Србије ће подесити систем примања података тако да су могуће обе варијанте – до 30. 4. 2015. године банке ће моћи да шаљу податке или са старом или с новом структуром, а од 30. 4. 2015. године само с новом структуром.

24. Да ли је за класу 800 и 801 у извештају ССКР предвиђено извештавање само са 14 цифара (не 15)?

У складу с тачком 2. Прилога 3 – Структура обавезних шифара, као и Прилогом 2 – Стање и структура књиговодствених рачуна, банка је обавезна да за рачуне 800 и 801 искаже податак о врсти акција (обичне, приоритетне или приоритетне кумулативне), земљи порекла акционара и врсти повезаности акционара с банком.

25. Код conta ванбиланса 933 тражи се податак о структури друге ванбилансне активе. У дилеми смо шта приказати под шифром 1 – примљене гаранције и друга јемства у корист поверилаца банке. Можете ли објаснити поверилаца банке, зар не би требало да стоји дужника банке?

Када се ради о примљеним гаранцијама и другим јемствима, контним оквиром су предвиђени следећи рачуни:

- рачуни 911 и 916 – исказују се примљене гаранције, супергаранције, осигурани износи депозита и друга јемства која су трећа лица дала у корист банке (за измирење обавеза банке);
- рачуни 933, односно 983, са шифром 1 – исказују се примљене гаранције и друга јемства за измирење обавеза дужника банке.

26. Да ли на контима 107/207 исказати само ненаменске готовинске кредите или и готовинске кредите који се клијентима пласирају за намене рефинансирања кредита као што су: минуси по текућим рачунима, кредитне картице, потрошачки кредити, при чему се преостали део исплаћује у готовини (до сада евидентирани на 108)? Пракса је да се све претходне партије затварају и да се отвара нова партија по новим условима отплате.

На рачунима 107 и 207 треба исказати ненаменске готовинске кредите, као и готовинске кредите који се клијентима пласирају за истовремено рефинансирање различитих кредита, нпр. готовински, минус по текућем и потрошачки итд. У случају

рефинансирања стамбеног кредита и уз то и готовинског, кредит се и даље исказује на рачуну стамбеног кредита (рачун преовлађујућег кредита).

27. У објашњењу НБС банкама у вези књижења кредита од 17. 7. 2008. стоји: Репрограм кредита правним лицима и регистрованим пољопривредним произвођачима евидентира се на рачуну 103 – Кредити за обртна средства, а репрограм кредита физичким лицима на рачуну 108 – остали кредити. Да ли је ово још увек на снази?

Појашњење у вези с репрограмом кредита које је било везано за УССПО више није на снази. Банка је дужна да, у складу с тачком 8. Прилога 3 – Структура обавезних шифара, прикаже репрограмиране кредите на десетој цифри, где се исказују подаци о врстама потраживања по основу кредита под шифром 5 – Реструктурирани и репрограмирани кредити по сваком конкретном наменском кредиту уз задржавање евидентирања ових кредита на рачунима на којима су били евидентирани пре репрограма.

28. Коју секторску структуру приказати код фондова очувања вредности имовине који немају матични број нпр. Комбанк новчани фонд?

Фондови очувања вредности имовине (новчани фондови – отворени инвестициони фондови) јесу сектор 19.

29. Како шифрирати расходе од камата по основу депозита физичких лица ако се на једном аналитичком конту расхода евидентирају расходи камата по текућим рачунима, по основу орочене динарске штедње и ависта динарске штедње (у питању су различите троцифрене групе депозита)? Да ли на позицији „троцифрени рачун“ унети податак о врсти депозита преовлађујуће врсте расхода (нпр. Највиши износ односи се на камате на орочену динарску штедњу) или је потребно отворити нова аналитичка конта расхода од камата везана за појединачну групу депозита ?

У складу с тачком 6. Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира, банка је дужна да за рачуне расхода камата, између осталог, на тринаестој, четрнаестој и петнаестој цифри прикаже податак о троцифреним рачунима обавеза на основу којих су ти расходи остварени.

У случају да су на рачуну 601 – Расходи камата по основу депозита исказани расходи по основу нпр. трансакционих и штедних депозита (рачуни 400 и 402), банка је обавезна да, као и код нпр. секторске структуре, салдо рачуна 601 прикаже посебним износом на тринаестој, четрнаестој и петнаестој цифри са 400 и посебним износом са 402, који у збиру дају салдо рачуна 601.

30. Приход по основу камате на дозвољене и недозвољене минусе по текућим рачунима евидентира се као камата по основу кредита. Да ли се на тринаестој,

четрнаестој и петнаестој цифри уноси троцифрени конто 400 или 100 (приход је остварен по основу конта 400 а прекњижавање на рачун 100 врши се на извештајни датум) ?

Банка је дужна да за рачуне прихода од камата на тринаестој, четрнаестој и петнаестој цифри прикаже податак о троцифреним рачунима пласмана и потраживања на основу којих су ти приходи остварени. У конкретном случају то је рачун 100.

31. Да ли се на рачуну 100 – Кредити по трансакционим рачунима, на десетој шифри – врста потраживања, уноси ознака шифре 6 – други кредити, с обзиром на то да у складу са тачком 8. Прилога 3 то нису револвинг кредити?

Да.

32. Да ли се на рачуну 100 – Кредити по трансакционим рачунима (минусна стања) на тринаестој цифри – средства обезбеђења уноси шифра 7 – обезбеђено хартијама од вредности (у питању је бланко соло меница) или 8 – обезбеђено другим средствима обезбеђења?

Уноси се шифра 8 за све врсте меница.

33. Да ли развијена структура аналитичких рачуна у контном оквиру Банке за групу 933 треба да одговара структури рачуна друге ванбилансне активе из ССКР извештаја (тачка 10. Прилога 3)?

9330xx	материјална средства стечена наплатом..
9331xx	примљене гаранције у корист поверилаца
9332xx	хов по кастоди пословима

У складу с тачком 7. Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира, банка је дужна да за рачуне ванбилансне евиденције, између осталог, на десетој цифри прикаже податак о структури рачуна 933, односно 983.

У оквиру планираних измена прописа, предвиђено је брисање става 2. тачке 7. Одлуке, што значи да ће банка бити дужна да структуру рачуна ванбилансне евиденције усклади са салдом.

34. Да ли салдо на нпр. аналитичком конту материјалних средстава стечених наплатом потраживања у оквиру конта 933 (9330xx) представља основ за који ће се везивати исказивање 13. шифре у ССКР извештају на позицији кредита, датих депозита, потраживања по основу камате...?

На рачуну 304 исказују се средства стечена наплатом потраживања.

У складу с тачком 4. Одлуке о прикупљању, обради и достављању података о стању и структури рачуна из контног оквира, као и тачком 12. Прилога 3 – Структура обавезних

шифара, банка код одређених рачуна биланса стања (ово се односи и на рачуне на којима се евидентирају кредити) на тринаестој цифри приказује податак о врстама примљених средстава обезбеђења.

Ако се ради о примљеном материјалном средству обезбеђења, банка је обавезна да их искаже на рачуну 933, са шифром 0 – Примљена материјална средства обезбеђења, на десетој цифри.

35. Ако се сва материјална средства обезбеђења из тачке 10. Прилога 3 разврставају према структури из тачке 12. Прилога 3, а хартије од вредности примљене у залогу евидентирају на конту 932, шта значи шифра 7 – обезбеђено хартијама од вредности?

Да ли се шифра 3 – обезбеђено готовинским депозитима односи на депозите евидентираних и на билансној позицији 403?

Планираним изменама регулативе укинуће се обавеза исказивања средства обезбеђења за рачун 932.

Шифром 3 – Обезбеђено готовинским депозитима банка је дужна да искаже депозите примљене као средство обезбеђења кредита, односно депозите које евидентира на рачуну 403, односно 503 – Депозити по основу датих кредита (у динарима и иностраној валути), као и све остале депозите примљене као средство обезбеђења (нпр. за издате гаранције...).

36. У случају када је уговором дефинисано да је каматна стопа променљива и да се она мења у складу са актима банке, тј. не зна се тачно када ће се каматна стопа променити, шта треба да стоји као податак о променљивости каматне стопе према структури обавезних шифара (0,1,2 или 3)?

У случају променљиве каматне стопе, која се мења у складу са актима банке, сматрамо да свака појединачна банка треба да се, на основу претходног искуства и праксе у вези с динамиком мењања каматне стопе, определи за једну од понуђених шифара (1, 2 или 3).

37. У ком статусу је предлог, да НБС на свом сајту објављује податке о свим ентитетима по називу, матичном броју, делатности и сектору (excel табелу или други формат), како би све банке могле исправно приказати секторску структуру клијената.

Да би секторска структура била правилно одређена, није довољан податак о разврставању по делатности који је достављен од стране НБС. За прецизно одређивање секторске структуре неопходно је да НБС обезбеди податке којима банке не располажу:

- списак јавних предузећа
- списак корисника буџетских средстава са припадајућом шифром делатности
- списак банака у стечају и ликвидацији
- списак других финансијских организација у стечају и ликвидацији
- списак факторинг друштава која имају дозволу

- **списак инвестиционих фондова и друштава за управљање добровољним пензијским фондовима.**

Ови спискови требало би да буду објављени на сајту НБС и ажурно вођени на дневном или месечном нивоу. Потребно је прилагодити формат спискова тако да банке могу да их једноставно користе у својим ИС (нпр. excel формат).“

Народна банка Србије је одговорна за сачињавање спискова финансијског сектора, тако да ће све наведене спискове, осим прва два поменута (списак јавних предузећа и списак корисника буџетских средстава с припадајућом шифром делатности), самостално израдити и објавити на интернет страници Народне банке Србије почетком новембра. Списак јавних предузећа и списак корисника буџетских средстава с припадајућом шифром делатности представници Народне банке Србије израдиће у сарадњи с Републичким заводом за статистику и Министарством финансија у најкраћем могућем року, који не може тренутно да се прецизира, с обзиром на то да је то у делокругу посла поменутих институција (надамо се током новембра). Такође, наглашавамо банкама да привредна друштва која имају статус у Агенцији за привредне регистре „у стечају“ задржавају исти статус, без обзира на то што редовно измирују своје обавезе према банкама.

- 38. С обзиром да сте у одговору број 13. написали да се уговорена заштита од ризика код прихода од затезне камате приказује у складу са уговореном заштитом кредита, како приказати потраживање на класи 020 по затезној камати коју задужујемо у динарима?**

Потраживања по затезној камати на рачуну 020 коју банке задужују у динарима исказују се у складу с досадашњом праксом књижења.

- 39. У прилогу 3 ССКР, у тачки 9 за податак о каматама предвиђена је ознака 1 по депозитима. На које се депозите поменута ознака односи?**

У Прилогу 3, у тачки 9. банке су обавезне да податке о потраживањима и обавезама за камату шифрирају у складу с датим шифарником 0, 1, 2 или 7, у зависности од инструмента на који се та потраживања и обавезе односе – да ли су то кредити, депозити, хартије од вредности или остало. Све се везује за основни троцифрени рачун. У складу с тим, код рачуна потраживања по каматама, шифром 1 означавају се потраживања по каматама на депозите у активи, а код обавеза за камату шифром 1 се означава обавеза по камати на депозите у пасиви.

- 40. Да ли у случају да за једну партију имамо више колатерала одлуку који колатерал (шифра) ће бити додељена одређујемо на основу вредности самог колатерала или посматрамо и проценат покривености?**

Нпр. ако је партија покривена 30% са колатералом К1 чија је процењена вредност 1.000 евра а такође је покривена 70% са колатералом К2 чија је процењена вредност 700 евра, при чему К1 има шифру 8 а К2 шифру 3, коју шифру приказујемо?

У случају да екстерна забележба превазилази вредност колатерала, да ли се тај колатерал приказује као обезбеђење?

Ако је проценат покривености критеријум за шифру, да ли се вредност колатерала умањује за вредност екстерне забележбе?

Код одређивања шифре из тачке 12. Прилога 3 – Структура обавезних шифара биће предвиђено следеће (планираним изменама и допунама регулативе):

Став 2. тачке 12. Прилога 3 – Структура обавезних шифара мења се и гласи:

„Банка је обавезна да у случају више различитих средстава обезбеђења по једном пласману или потраживању – податке о тим средствима прикаже једном шифром, коју ће одредити на основу следећих критеријума:

- степен покривености пласмана или потраживања,
- највеће вредности средстава обезбеђења (у случају истог степена покривености),
- односно у складу с прописаним редоследом шифара.“

Ако се под екстерном забележбом мисли на заложно право или хипотеку вишег реда првенства, онда у случају да она превазилази вредност колатерала, то и није средство обезбеђења јер се њима банка ни не обезбеђује пошто за њу нема вредност.

На питање о вредности колатерала већ је одговорено следеће:

„У случају да банка има хипотеку првог реда, приказује њену укупну тржишну вредност у динарима, односно, када то није случај, на примљеним материјалним средствима обезбеђења потребно је књижити тржишну вредност умањену за евентуални претходни ред (постојеће терете) хипотеке/залоге, при чему је потребно да банка обезбеди адекватну процену оног дела процењене вредности хипотеке који ће имати на располагању након умањења по основу претходних терета.“

Напомињемо да се обавеза процене непокретности најмање једном у три године односи на класификацију потраживања, а да је банка у могућности да процену врши чешће, односно ређе.

41. Појашњење НБС банкама у вези преостале рочности и доспелости

- а. Под уговореном рочношћу дефинисаном у тачки 5. Прилога 3 подразумева се рок који је прецизиран у уговору, односно у анексу уговора, а односи се на укупну дужину трајања уговорног односа. Уговорена рочност остаје непромењена и када су потраживања и обавезе доспели за плаћање.
- б. Под преосталом рочношћу дефинисаном у тачки 6. Прилога 3 подразумева се период који се рачуна од дана биланса до уговореног, односно анексираног датума доспећа последње рате.
- с. Под доспелом рочношћу дефинисаном у тачки 7. Прилога 3 приказује се број дана од датума доспећа до дана биланса. Шифра 1 – без доцње укључује потраживања и обавезе која нису доспела. Преостале шифре, од 2 до 9, односе се на делове

потраживања и обавеза које су у доцњи и деле се у складу с бројем дана кашњења по ануитетима.

Пример: Кредит са уговореном рочношћу до годину дана – 12 ануитета, код кога су плаћена пет ануитета, један ануитет касни 30 дана, а други касни 60 дана биће приказан на следећи начин:

7 цифра (уговорена рочност): шифра 6 – с роком доспећа од 181 до 365 (износ 7 ануитета – 2 доспела + 5 недоспелих)

8 цифра (преостала рочност): шифра 5 – с роком доспећа од 91 до 180 дана (износ 7 ануитета)

9 цифра (доспелост): шифра 1 – без доцње (5 ануитета)

шифра 3 – доцња од 15 до 30 дана (један ануитет)

шифра 4 – доцња од 31 до 90 дана (један ануитет)

42. Имамо дилему везано за књиговодствено евидентирање примљених материјалних средстава обезбеђења, које треба да књижимо на ванбилансној евиденцији, конкретно на рачунима групе 933 и 983 ?

Претпоставимо да банка одобрава стамбени кредит по којем има уписану хипотеку првог реда тржишне вредности 100.000 ЕУР.

Књижење на ванбилансној евиденцији у тренутку уписа хипотеке (да ли смо у праву што се тиче тренутка књижења хипотеке)? На бази којег документа стичемо право да књиговодствено евидентирамо хипотеку у износу од 100.00 * средњи курс на дан за 1 ЕУР. Свакодневно у зависности од кретања курса радимо потребна књижења како би увек на ванбилансној евиденцији имали одговарајућу динарску противвредност.

Најкасније после 3 године клијент је у обавези да достави нову процену тржишне вредности (у складу са Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке).

Клијент не доставља нову процену тржишне вредности.

Да ли је банка у обавези да искњижи хипотеку са ванбилансне евиденције или имајући у виду да са правног аспекта банка и даље има хипотеку и да може да се наплати из исте, можемо да наставимо да евидентирамо на ванбилансу динарску противвредност 100.00 ЕУР?

Банка је дужна да књижење хипотеке у ванбилансној евиденцији изврши у тренутку уписа хипотеке. Поред решења о упису хипотеке у корист банке, неопходно је да банка поседује и лист непокретности као доказ да је извршен упис у надлежни регистар непокретности.

Банка је дужна да књиговодствено евидентира хипотеку без обзира на то да ли је клијент доставио или није нову процену тржишне вредности. Рок од три године је само један од услова који мора бити испуњен да би се хипотека сматрала адекватним средством обезбеђења (у складу са Одлуком о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке), а не и услов евидентирања у ванбилансу.

Свака банка својом пословном политиком одређује начин утврђивања тржишне вредности, као и учесталост процене те вредности.

- 43. Анализирајући податке који се сада по први пут траже од нас, увидели смо да неке податке који су прописани извештајем ССКР, ЕБА не тражи. Конкретно у питању су обавезе према добављачима, где се у ССКР траже додатни детаљи, док се у *FinRep*-у воде у оквиру *Other liabilities*, подгрупа *Due to suppliers*, па вас молимо, обзиром да исти нису ни формално ни суштински значајни за банке, размотрите могућност укидања обавезе уноса детаља у ССКР?**

Ради израде статистике финансијских рачуна, поменути подаци су потребни да би се одредио финансијски инструмент – трговински кредити и аванси. На основу *ESA 2010*, предвиђена структура трговинских кредита и аванса (валутна структура, рочност, сектор) иста је као и за све друге инструменте.

- 44. Начин шифрирања хартија од вредности према секторској структури и земљи порекла**

Банке су обавезне да секторску поделу хартија од вредности обезбеде према њиховом издаваоцу.

Земља порекла биће земља издаваоца хартија од вредности, без обзира на ком су тржишту те хартије емитоване. Међутим, уколико је издавалац међународна или регионална организација, на месту земља порекла (на 11 и 12 цифри) унеће се шифра за ту организацију, у складу са шифарником међународних и регионалних организација. На пример, Европска банка за обнову и развој емитовала је дужничку хартију од вредности – секторска структура биће дефинисана шифром 74 (екстериторијалне организације и тела), а на месту земља порекла биће ознака 5 F.

Зато ће се, поред шифарника земаља, који је објављен на интернет страници Народне банке Србије, објавити и шифарник међународних и регионалних организација.

На исти начин се шифрира и примљен кредит од Европске банке за обнову и развој или неке друге међународне финансијске организације (користи се шифарник међународних и регионалних организација).

- 45. У случају када се приходи од камате односе на прекид орочења депозита за који је претходне године евидентиран расход камате (а услед прекида клијенту банке припада мања камата или нема право на камату), како исказати у структури прихода од камате троцифрени рачун (13,14 и 15 цифру) у ССКР?**

Исказати троцифрени конто депозита код кога је дошло до прекида орочења.

- 46. У прилогу 3, тачка 5 наводи се да је за активне и пасивне рачуне опозивих депозита и опозивих кредита банка обавезна да уговорени период најаве повлачења средстава исказе у складу са шифарником за уговорену рочност, при чему ће се уговорени рок доспећа сматрати уговореним периодом најаве повлачења средстава. Да ли се под опозивим депозитима и опозивим кредитима сматрају књижења на групи 01 – Опозиви депозити и кредити у динарима, 06 – Опозиви депозити и кредити у иностраној валути и контима 401, 501 – Опозиви депозити и шта се подразумева под уговореним периодом најаве повлачења средстава?**

Да, под опозивим депозитима и опозивим кредитима сматрају се књижења на наведеним групама и контима. Под уговореним периодом најаве повлачења средстава подразумева се период пре чијег истека није могуће располагати средствима.

Опозиви депозити укључују и депозите и кредите без уговореног повлачења (шифра 1 – Без утврђеног рока доспећа), као и опозиве депозите и кредите са уговореном најавом повлачења.

47. Како се приказује секторска структура на рачунима 033 – Потраживања по основу претплаћених пореза и доприноса и 457 – Обавезе за друге порезе и доприносе?

За рачуне 033 и 457 банка на четвртој и петој цифри треба да прикаже секторску структуру на шифри 50 – Републички органи и организације.

48. Молимо за додатне информације у вези сектора 94 – Предузетници у стечају. Према законској регулативи која уређује стечај, предузетник не може бити стечајни дужник. Такође, Законом о привредним друштвима ликвидација се спроводи над привредним друштвом, а не и над предузетницима. Појашњење у вези сектора 94 – Предузетници у стечају, је потребно у циљу правилног подешавања параметара за шифрирање на нивоу партије кредита.

У процесу придруживања Републике Србије Европској унији сасвим је извесно да ће се променити постојећа законска регулатива која уређује стечај, тако да ће се отворити могућност да предузетник може бити стечајни дужник, што сада није случај. По постојећим међународним стандардима статистичког извештавања (ESA 2010 и SNA 2008), предузетници се воде у сектору становништва. С тим у вези, у наредном периоду измениће се постојећа законска регулатива, па ће бити омогућено да се сектор 94 – Предузетници у стечају – користи на начин као што је и наведено у Прилогу 3.

49. Којом шифром уговорене заштите од ризика односно валутне структуре означити партије комитената који су отишли у стечај. Партије комитената у стечају које су биле уговорене у валути се прекњижавају у динаре на дан стечаја (без уговорене заштите од ризика) у пословним књигама. Да ли ознаку валутне структуре односно уговорене заштите од ризика приказивати сходно иницијалном уговору или приказивати ознаку оне валуте односно уговорене заштите од ризика сходно подацима из аналитика (што је у овом случају без уговорене заштите од ризика)?

Приказати без уговорене заштите од ризика.

50. Коју шифру одредити код следећих примљених средстава обезбеђења:

- a. менице,
- b. индосиране менице,
- c. овлашћења,
- d. писмо подршке,
- e. осигурање код НКОСК, као и друге полисе осигурања,
- f. escrow рачун,
- g. уговорно овлашћење,
- h. преузимање дуга,
- i. приступање дугу,
- j. јемство Републике Србије.

Банка ће одредити следеће шифре:

- шифра 3 (готовински депозит) – *escrow* рачун, у случају да је средство обезбеђења за обавезе дужника банке;
- шифра 4 (гаранције) – јемство РС уколико је дато у облику гаранције;
- шифра 5 (јемства) – приступање дугу;
- шифра 8 (остала средства обезбеђења) – менице, индосиране менице, овлашћења, осигурање, уговорно овлашћење, преузимање дуга, писмо подршке.

51. Како на рачуну 933 књижити материјално средство обезбеђења којим се обезбеђује више кредитних партија у оквиру наше банке? Уколико само умањимо вредност колатерала за претходни терет доћи ће до мултиплицирања података о висини примљених материјалних средстава обезбеђења.

Пример:

Тржишна вредност/процењена вредност хипотеке ја 1.000.000 рсд.

Први пласман код неке друге банке а за нас терет је 100.000 рсд.

Први пласман код наше банке је 200.000 рсд.

Други пласман код наше банке је 300.000 рсд

Износ за књижење на 933 код наше банке за први пласман је $1.000.000 - 100.000 = 900.000$ рсд.

Износ за књижење на 933 код наше банке за други пласман $1.000.000 - 100.000 - 200.000 = 700.000$ рсд.

Да ли се на 933 књижи збир 900.000 и 700.000 или само 900.000 уколико се не консултује вредност пласмана?

У случају да има хипотеку првог реда, банка приказује њену укупну тржишну вредност у динарима, односно када то није случај, на примљеним материјалним средствима обезбеђења потребно је књижити тржишну вредност умањену за евентуални претходни ред (постојеће терете) хипотеке/залоге, при чему је потребно да банка обезбеди адекватну процену оног дела процењене вредности хипотеке који ће имати на располагању после умањења по основу претходних терета. На рачуну 933 исказују се примљена материјална средства обезбеђења, без обзира на то колико је банчаних пласмана обезбеђено једном хипотеком, што значи да се исто средство обезбеђења исказује само једном.

52. Банка је одобрила кредит у динарима с валутном клаузулом у ЕУР-има, главница кредита (доспела и недоспела) ће у шифри која одређује врсту заштите од ризика имати ознаку 1 (са уговореном заштитом од ризика – у ЕУР-има).

У случају када банка за исти тај кредит наплаћује камату чија је основица за обрачун индексирана али сама камата се не индексира како шифрирати ту камату (питање се односи на konto 020 – потраживање за камату). За приходе од камате по том кредиту користићемо шифру заштите од ризика у ЕУР-има. Ако камата доспева за плаћање 5. у месецу она ће бити једнака динарској противвредности одређеног износа ЕУР-а. Али ако клијент уместо 5. у месецу ту

камату плати 15. у месецу то више неће бити динарска противвредност одређеног ЕУР-ског износа.

По истом том кредиту банка наплаћује и накнаду за одобравање кредита у динарима. Ту накнаду разграничава на период отплате кредита, умањујући салдо на рачуну 493 евидентирање прихода. Да ли за потребе ССКР такву накнаду, за коју не рачунамо ефекте промене курса, треба шифрирати са ознаком 1 (као главницу кредита за коју смо наплатили ту накнаду) или са 0 (пошто такву накнаду суштински не индексирамо).

У случају да банка потраживања за камату утврди у износу који не подлеже промени, онда је шифра 0, у случају да банка потражује динарску противвредност, ознака ће бити 1.

Одговор је исти и за други пример. Ако је реч о фиксном износу, онда је шифра 0, ако је висина разграничених прихода од накнада условљена кретањем курса, онда је шифра 1.

53. Третман потраживања и обавеза по основу камате по кредитима, депозитима и осталим пласманима

На рачунима 020 и 080, односно 420 и 520 евидентирају се потраживања, односно обавезе по основу камате по кредитима, депозитима и осталим пласманима, односно обавезама. Камата која се односи на хартије од вредности треба да прати одговарајућу хартију од вредности, односно да се исказује у оквиру истог троцифреног рачуна на коме се евидентира хартија од вредности. То значи да наведени рачуни не могу имати на десетој цифри шифру 2.

Ово се не односи на рачуне 027 и 087, у случају да банка на овим рачунима евидентира остала потраживања која могу настати по основу хартија од вредности (на пример, потраживање по основу обрачунате затезне камате).